

BİLİM ÖTESİ:

BEŞERİ BİLİMLERİN İLETİŞİM KURAMLARINA KATKISI*

Prof. Dr. Cevat ALKAN**

“Bilim ötesi” kavramı doğa üstü anlamda algılanmamalıdır. Hegel ve Vico'nun kullandığı anlamda “bilim” de ötesi olamaz çünkü bu durumda bilmenin bazı yönleriyle ilgilenilmektedir. Geniş kullanımı vurgulanmakla beraber terimin buradaki kullanımı bu anlamda değildir. Amaç, iletişimi incelemek için özel yetenekler (bilimsel olmayan) gerektiren akademik çalışmalara hitap etmektir. Günümüzde artan uzmanlaşma ve yansıtıcı spekülasyonun yanyana bulunması iletişimi incelemede bir ilerlemenin belirtisi olabilir. Ayrıca, estetik, tarihi ve felsefi iletişim incelemeleri her ne kadar normal olarak bilimin amaçladığı ampirik uzlaşmayı sağlayamıyorsa da, bilimsel olmayan yaklaşımların da, disiplinin genel olarak yararlanabileceği anlamda, yargıların, sezgilerin ve kanıtlanmamış ampirik çalışmaların da test edilebileceği hususunda anlayışlar mevcuttur.

Bu yazının amaçlarından birincisi, insan iletişimi kuramlarının, kuramcılarının bu konuya farklı perspektiflerden ilgi göstermelerini gerektirecek düzeyde az gelişmiş bir alan olduğunu tartışmaktır. Ancak bu, bilimsel kuramın yalnızca salt estetik ve politik temele uygun olduğu anlamına gelmez. Birçok iletişim eleştirisi, bilimsel olmaması nedeniyle dikkate alınmayabilir. Disiplinler arası esnekliğin bedeli hiç değilse şimdilik de olsa, perspektifler arası belirli standartla ölçülmezlik’de mevut iken bu yeterlilik standardını garanti etmek olmuştur. İkinci amaç, bilimsel olmayan iletişim incelemelerinin belirli analiz düzeyleri arası farklılıklarını kategorik olarak belirtmektir. Burada yorum için kullanılan kategorilerin mükemmel olduğu ileri sürülemez. Kuşkusuz konuyla ilgili bilimsel olmayan bir çok yaklaşım yazarın yetki ve bilgi sınırları

* Thomas B. Farrell “Beyond Science: Humanities Contributions to Communication Theory” *Handbook of Communications Science* Charles Berger + Steven Chaffee Sage Publ. Newbury Park California 1987. Pp. 123—139. den özetlenerek çevrilmiştir.

** A.Ü. E.B.F. Eğitim Teknolojisi Anabilimdalı Başkanı

dışındadır. Üçüncüsü, gerçek bilimsel araştırma uygulama alanlarının normal vatandaşın sezgileri dahilinde kalması gerektiğini vurgulamaktır. Yazar dikkatini bir perspektif belirleyen yada yeni bir temel oluşturan standart incelemelerle sınırlamaktadır. Burada tartışılan çalışmalar, diğer birçok değerli incelemeye yakın ilgi uyandırmalıdır.

En azından üç büyük grup araştırma türü, iletişimde sosyal bilimcilerle önemli seçenekler sunmaktadır. Bunlar belirgin bir düşün ekolünün bazı kritik özelliklerini anlamaya temel oluşturma ya da anlamı genişletmeye yardım eden FELSEFİ yaklaşımları içermektedir. Ayrıca ESTETİK-MANEVİ yaklaşımlar da vardır. Burada gerçek iletişimsel forma yakın bir uyum bulabiliriz: Sürecin çalışma biçimi. Yargı, açıklama ve performansla ilgili varsayımlar yargı ve takdir gelenekleri tarafından yönlendirilmektedir. Bu alandaki kuram, bilim adamları ve estetikçiler için doğurguları yönünden zengindir. Nihayet, açıklama ve metin olarak iletişim deneyimlerinin icat edilmiş yada geliştirilmiş belirli normlar ışığında şekillenen, yeniden yaratılan ve yeterleştirilen YORUMSAL VE ELEŞTİREL yaklaşımlar vardır. Bu konuda çok çeşitli ve kaliteli literatür vardır. Bu yazı büyük kısmıyla diğer kavramsal düzeylerdeki analizlere ilişkin araştırmalarla açıkca kesişen birinci kategorideki çalışmalar üzerinde odaklaşacaktır. (Örneğin, felsefi yaklaşımlar). Bu çalışma en iyi biçimde nasıl değerlendirilebilir?

Önceden tartışılan aydınlatıcı çoğulculuğu dikkate alarak değerlendirilemeyeceği varsayımını yok farz etmekteyiz. Akademik alanlarımızla ilgili olarak her zaman amprik olmayan standart düzenlemeler uygulamaktayız. Bir akademisyenin araştırma programının birden fazla "Niçin?" sorusuyla karşılaşması yazı tahtasına dönme zamanının geldiğinin bir işareti olabilir. Aşağıdakiler, dikkate alınması arzu edilen standartlar arasındadır:

1. *Analitik Tutarlılık* : Çalışma, tutarlılık arz eden bir kuramsal pozisyondan mı geliştirilmiştir?
2. *Metodolojik Güçlülük* : İnceleme yöntemi duyarlılıkla, formüle edilmişmidir? Dikkatle uygulanmış mıdır? Yöntemi uygulayan diğer kimseler de yaklaşık olarak aynı şeyleri elde etmişler midir?
3. *Sezgisel Kredibilite* : Bu standartlar beşeri araştırmaların gerçek iletişim uygulamaları ile olan ilişkisine hitap etmekte midir? Tartışma konusu, formülasyonda düzeltmeyi gerektirecek kadar araştırma formülasyonu ile gerçek uygulama arasında bir tutarsızlık olup olmadığıdır.

4. *Ampirik Değer*: Burada araştırmanın doğurgularının birçok diğer araştırmaya genellenebilirliği ile ilgilenilmektedir. Bilimsel yada diğer tür.

Genellikle iletişimde beşeri araştırmaların amacı evrensel ilkeler yada kapsamlı yasalar formüle etmek değildir. Sadece bu tür araştırmalar en azından inceleme konusuna ek bir bakış açısı kazandırmalıdır. Fakat bu son soruya en iyi cevap diğerlerinden gelmektedir.

İletişimi Bilimsel Olmayan Tarzda Kavramsallaştırma

Deneyşel araştırmalarda araştırmacıya, yapıların kontrollü koşullarda testebileceği şekilde operasyonelleştirilmesi gerektiği bir aşamam olduğu anlatılır. Hep biliriz ki yapılar amprik ögelere indirgenğinde diğer amprik olmayan tanım dışta kalır. Her durumda sonucun bir gelişme mi (bulanık düşünceye netlik kazandırma) yoksa gerilememi (düşüncelerin eşyalarla yerdeğiştirmesi) olduğuna karar vermek güçtür. Amprik olmayan iletişim incelemelerinin bir gerekçesi, amprik temelde araştırmada ne kazanılıp ne kaybedildiği konusunda bu tanımsal süreci daha yakından tanıma olanağı vermesidir.

Yaklaşımın merkezi düşüncesi insan iletişiminin aynı anda bir süreç ve bir uygulama olduğudur. Bu, sembolik önemi olan maddenin enerjiye dönüştürülmesi gibi bir şeydir. İletişimin bu iki yönü alışkanlık olarak yaptığımız konuşmalarda yada topluluklarda açıkca görülebilir. (Örneğin, kravatımızla oynamamız, aşına olduğumuz bazı sözcükleri kullanmamız). Bu hareketlere dikkatimiz çekildiğinde muhtemelen, sıkılarak ve şikayet ederek reaksiyon gösteririz. Bu bizim kontrol edebileceğimiz ve yapabileceğimiz bir şeydir fakat yapmamaktayız. Şimdi alışkanlığımız giderilinceye kadar her düşüncemizi önceden gözlemlemeye, ayıklamaya, dikkat etmekte ve tetikte bulunmaktayız. Bu örnekte görüldüğü gibi, iletişim bir süreç olarak statüsünü hiçbir zaman terk etmemektedir. Aksine kendi-kendine yansıma olayıyla sürecin bazı yönlerini kendi-kendimizi yönetme formu olarak kullanmaktayız.

Çizmeye çalıştığım perspektif açısından bu görüşün bir yönünün diğerinden daha ileri yada mükemmel olduğunu dikkate almak anlamsızdır. İletişim söz konusu olduğunda her çeşit inceleme biçiminde ilginin yansıdığı ölçüde yöntem ve inceleme konusu arasında birtakım zorluklar olacaktır. İletişim pratik deneyimlerimizde hepimizin yaptığı birşey olduğundan bizler daima aynı anda hem aktör hemde izleyiciyiz. Eğer iletişimsel davranışımız yasa niteliğindeki belirli kurallarla yönlendiril-

meye açıksa, yüksek düzeydeki iletişim becerileri sadece kurallar ve pragmatik yetenekler kazanarak geliştirilebilir. Belirli, daha kapsamlı bireyler arası ve hatta kültürel iletişim modelleri netice olarak bireyler arası belkide fizyolojik öğelere dayalı lokal yapılara indirgenebilir. Fakat iletişimsel anlamın acil bir boyutu olduğu (en özel nitelikteki davranışları biraraya getiren ve öğeleri daha büyük olan bir bütüne dönüştüren bir boyut) sezgisi de aynı şekilde anlamlıdır. Süreç olarak iletişimi sorumlu tutmak bilimsel topluluktaki yeterli açıklama standartları için genellemeler yapmak demektir. İletişimsi bir pratik olarak sorumlu tutmak, aynı şekilde söylediğimiz herşey için dakiklik, güvenilirlik ve kalite gibi konularda ilgili sorular sormak demektir.

Aynı zamanda, aktör ve izleyici olduğumuzdan, iletişim uygulamalarımızda daima ilke olarak, kendi açıklamalarımızın dışında yansıtıcı bir alan olacaktır. Bu yansıtıcı alan bilim adamı ve akademisyen olarak bizim iletişimsel eylemlerimizi içermektedir. Bu husus, bilimsel kuruluşların sözel iletişim karakteristiklerini analiz ederken Weimer (1977) ve Campell (1975)'in peşinde oldukları bir husustu. Aynı yaklaşımın daha "köklü" bir türü (Cohen 1972; Gouldner 1973; Weimer 1983) tüm akademik incelemelerin, her ne çeşit olursa olsun (temel bilim, sosyal bilim vb.), temel oluşturma, ilk ilkeleri oluşturma girişimlerinde, inceleme konusu seçmelerinde dile bağımlı belirli bir sübjektiflik özelliği içermektedir. Bununla beraber, uygulamadaki bilim adamları ne zaman bu tür bir kanıtlanmayan varsayımınla karşılaşılırsa, genellikle reaksiyonları "Evet, bu doğrudur... ve şimdi, bizde aynı şeyi konuşuyorduk" olmaktadır.

Cevap benim sempati duyduğum türdendir. Bu husus, her ne kadar bize ne de olsa bilim yaparken (yada sanat yaparken) belirli bir yöntem seçmekte olduğumuzu hatırlatıyorsa da bu açıklama, girişimin tamamen bir yanılgı içinde olduğunu ortaya koymaktan çok uzaktır. Tüm öğrendiğimiz bilimin kendisinin meselelere ekseriya belirli bir tarzda bakmayı çok yararlı kabul eden, konusunun pratik yönünü ayırmayı iletişimi kısaca bir süreç olarak görmeyi benimseyen bir pratiktir. İletişim bilimi bu noktaya kadar teknik vasıtaları kullanma paradoksunda kararlıdır, ve bir sosyal konuyu inceleme ilgisi göstermektedir. Bu nedenle iletişim bilimi daima bazı şeyleri dışlayan bir soruşturma alanıdır. İfadede kararlılık ve tutarlılık, Nagel (1986) tarafından belirtilen "hiçbir yerden olmama" daima bir bedel karşılığında kazanılır: gerçekte her zaman bir yerde birşey yapıyoruz demektir. Bu gerçeğin bize her zaman hatırlatılması ihtiyacındayız, fakat bir kere hatırlatıldığında söylenecek

fazla birşey kalmamaktadır. Bilimin, iletişimi anlamamıza olan katkıları tarafımdan daha fazla savunulmaya ihtiyacı yoktur. Bir kez iletişimin daima tam bilimsel açıklamadan çekinen bir özelliği olacağı gerçeğini görebilsek belki de bu gerçeğin önemli bir doğurgusu ana sorumuzu sormak üzere ortaya çıkmış olacaktır. Bilimsel olmayan araştırma modelleri genel iletişim görüşümüzü zenginleştirme ve geliştirmede bize nasıl yardımcı olabilir?

Esas Yaklaşımlar

İncelememe yararlı olabilecek esas araştırma kategorileri felsefi yaklaşımlar olarak nitelediklerimdir. Batı felsefesi kendi çağdaş orijini "diyalog" duygusuna kadar götürdüğünden iletişimin felsefi yönden incelenmesi metod ve nesne ile doğal bir birlik içindedir. Bununla beraber "felsefe" terimi bu günlerde sadece bizim disiplinimiz için kullanılan bir terminoloji değildir. Sadece felsefenin kendisinin ne olduğu konusunda çok tartışılan bilişsel bir paradoksun yanında felsefecilerin kendi aralarında ifade ettikleri "felsefenin sonu" konusu da tartışılmaktadır. Beşeri bilimlerin kalan dalları ve konuları ne olursa olsun, dil tartışmasından daha fazladır. Konumuzu zenginleştirmek için bu tür yaklaşımları beklemek gerçekten ne yaptıkları ve ne söyledikleri ile ne yansıttıklarının ötesine bakmak demektir.

Bizim incelememize en yararlı olabilecek genel alanlar yorumlama (hermeneutics), ve olgusalılık; semantik ve yapısalılık, marksizm ve sosyal kuram, ve rasyonel olmayan felsefe (yada yapısal olmayan felsefe) dir. Kabaca bu yaklaşımların ekserisi ne yapmaktadır? İletişim konusunda öncelikle belirli ilkeler yada varsayımlar geliştirilmekte ve daha sonra doğrudan burada tartışılan analiz düzeylerinden birine geçmektedirler. Bundan sonra analiz düzeyi (sistem yapısı yada şebeke için yada şebekeler arası) yorumlanmakta yada tamamen varsayımların öngördüğü gözlüklerle okunmaktadır. Bu uygulamayla iletişim felsefeleri taraflarına iç tutarlılığa sahip görünmektedirler, fakat bilim adamlarına ve diğer iletişim felsefecilerine aşağı yukarı anlaşılmasız gelmektedir. Bu, her nasılsa yaptıklarıdır. Ne söylemektedirler? ise başka bir şeydir.

Yorumlayıcılık ve Olgusalılık (Hermeneutics ve phenomenology)

Teknik olarak aynı şey olmamakla beraber, yorumlayıcılık ve olgusalılık her ikisi de, herhangi bir nesnenin anlam kazanmasıyla ilgili soruşturma yolları geliştirmek üzere desenlenmiş yorumcu yöntemlerdir.

Bununla beraber, bu basit ve yetersiz başlangıçtan her bir temel yöntem için farklı gelişme yolları ve “doktrinler” oluşmaktadır. Klasik alandan dinsel alana, radikal amprizmden doğa üstüne, ve oradan Heideggerian olgusallığa kadar ve bundan sonra her ne varsa. (Bu alan bir hava hortumunun tur atacağı bir yer değildir). İlk önce kaydetmeğe değer olan yorumsallık ve olgusallığın felsefi soruşturmalarında iletişimin bazı yönlerini önemli nesnelere yada açıklamalar olarak güçlendirmiş olduğu gerçektir. İkincisi, hernekadar anlayışı değerlendirme her zaman önemli görülme de, her iki inceleme alanında iletişimin bilimsel olarak incelenmesi hususunda önemli bazı şeyler söyleme durumundadırlar.

Sloan (1971) tarafından bir anlamlılık çalışmasında yorumsallık kavramının kaynağını Incilin akademik incelemesine kadar götürmekte ve bunun literatürün yorumunda önemli bir yer alacağına inanmaktadır. Bu cesaretli girişimden beri çeşitli disiplinlerdeki akademisyenler iletişimin ihmal edilmiş özelliklerini aydınlatmada yorumsallığı yararlı bir araç olarak görmeye başlamışlardır. Özellikle yorumsallık dikkatimizi iki yada daha fazla aktörün diğerinin dünyası ile karşılaştığında sözkonusu olan kendi sübjektifliği ile ilgili anlam sorununa çekmektedir. Gadamer’in anıtsal yapıtı “Truth and Method” (Gerçek ve Yöntem) (1975), bu tür etki alanını literatürü yorumlamada kullandığı konuşma modeli uygulamasıyla ele almaktadır. Onun ilişki karşılaştırması daha ziyade ihmal edilmiş bir sanat olan konuşma sanatı öğrencilerini ilgilendirmektedir. Gadamer’in konuşma sezgisi arasında ele alınan konulardan biri “biz yönlendirildiğimizden daha az konuşmanın lideriyiz” çünkü konuşma bizim planladığımız birşey değil aksine “içine düştüğümüz” bir şeydir. Gadamer’in peşinde olduğu husus, görünüşe göre yargının kısa kesmek için gelişi güzel bir araç olarak kullanamayacağı kritik yorumlama kuramı geliştirmektir. Gadamer’in konuşma modeli ilgili iletişim bilimcileri için en azından üç yönden değerli olabilir:

1. Onun “metin” kavramı, mesaj analizi kavramımızı zenginleştirmeye yardımcı olması açısından, iletişimsellik özelliğine sahiptir.
2. O, iletişim aşamalarının tümünün taktik olarak kontrol edildiği varsayımına ihtiyaç duymadan, ajan (agent) merkezli, iletişim kuramı olasılığına yer vermektedir.
3. O, içeriğin anlam katmanlarını, olası bir anlayış boyutu olarak kural dışı bırakmamaktadır. (Gadamer, 1976).

Bu kadarı söylendikten sonra, Gadamer’in niyeti ve yönteminin gerçekten geleneksel sosyal bilim kontrol ve tahmin algılamasına ya-

bancı olduğu açıkça görülebilir. Aynı zamanda bu çekingen çağdaş düşünür, sosyal bilinçlilik kuramcılarının edilgen ifadede etken süreç diye nitelendirdikleri karmaşık takdim alışkanlığına da sahiptir. Böylece biz “yönetiliyoruz” anlamı “kendiliğinden bize doğru hitap etmektedir,” vb. Nihayet Gadamer iletimin bazı temel ilkeleriyle yola çıkmakta ve aklında olan yöne doğru yönelmektedir: Güçlü bir estetik, inceleme kaynağına. Dileciler için Gadamer hakkındaki kitap çok kolay kapatılabilir. Bazıları gerçek etkileşimde bulunanların rahathğını, diğerleri de bitmemiş ve oturmamış bir durum bulabilirler. Tüm uygulama güçlüklerine karşın yada belki de bunlar nedeniyle Gadamer’in çalışmaları kişilerarası ve halk iletişimi seçkin bir “karşı ifade” olarak kalmaktadır.

Schutz (1964) iletişim uygulama dünyasına daha pratik bir yorum-sallık ve olgusal yorum evliliği getirmektedir. Klasik literatürü, pragmatik felsefeyi ve sosyal araştırmaları kullanan geniş bir seri çalışmada Schutz bireysel yorum alanından bilginin bireyler arası ve sosyal yönüne kritik bir geçiş yapmaya katkıda bulunmuştur. Schutz’un bir çok çalışması sosyal tiplere göre oluşturulduğu izlenimini vermekle beraber (yabancı, bilgili vatandaş, evciment) bu tipler gerçekte iletişim problemleri tekrarlandıkça bir arada gelişir. Ayrıca, Schutz, konusuna ilişkisel gelişim, dostluk çevresi, ve hatta politik iletişim modellerine olan çağdaş ilgiye uygulanabilecek bir sezgi zenginliği getirmektedir.

Birçok çağdaş bilim adamı yorumsallık ve olgusallığın iletişim pratiğini anlamadaki önemini ileri sürmüşlerdir. Apel’in “The A Priori of Communication” (1972), Edie’nin “Speaking and Meaning” (1976), Ricoeur’un yorumlama, metinsellik, zaman ve eylem çalışmaları (1974, 1976, 1977, 1984, 1985) ve Schrag’ın “Communicative Praxis and the Space of subjectivity” (1985). Bu çalışmalar iletişim uygulamalarının anlamı ve kavranması hakkında ilginç sorular ileri sürmektedirler. Tabiki bu literatür de iletişimin birey-içi alanının subjektifliği ile ilgili anlaşılabilir ön yargılar vardır. Fakat iletişimin bilimsel incelenmesindeki birçok büyük yapılar ve değişkenler bireyiçi iletişim alanından kaynaklandığından bu önyargı literatürün iletişim araştırmalarına olan değerini azaltmaz.

Birçok önde gelen bilimadamı yorumsallık ve olgusallık kaynaklarına ampirik olmayan kendi testlerini uygulamaktadırlar. Hyde ve Smith’in “Hermeneutics’ and Rhetoric: A seen But Unobserved Relationship” (1979) adlı yapıtı, Heidegger’in olgusallığın iletişim üzerindeki anlamı keşfetme ve yaratma problemi üzerindeki etkisini açıklamaktadır. Hyde’in heyecan incelemeleri ile ilgili çalışması (1980) ve iletişim teknoloji-

sindeki son problemler (Hyde, 1982) felsefi yöntemin iletişim bilimindeki yapısal tanımı nasıl zenginleştirdiğine ait güçlü bir amprik almayan örnek sergilemektedir. Stewart'ın (1981) diyalog iletişimi incelemesi birçok olgusal etkiden yararlanmakta ve birçok uygulanmakta olan sosyal bilimle aynı değeri taşımaktadır. Yapıcılıkla ilgili birçok araştırma programı, Schutz'un olgusalılığı ile ilgili çeşitli kuşaklar tarafından etkilenmiştir. Bu araştırmalar, bir takdinsel alanın amprik olarak ölçülmesi suretiyle yapıların mantıksal ve analitik incelenmesinde temel olgusal değişmeye dayanmaktadırlar. Analitik yapı alanının kendisini tükettiğine dair yanıt olmadığına göre yapıcı araştırmanın sürekliliği garanti edilmektedir. Nihayet, *Oesten journal of Speech Communication*'nın tamamının "iletişim ve Bilinçlilik" konusuna tahsis edildiğine ("Communication", 1986) işaret etmem yerinde olur.

Yorumsallık ve olgusalığın genel olarak gözden geçirilmesi iletişimde köklü odaklaşmak için aktör merkezli bir gündem oluşturmada bu araştırmanın değerine işaret etmekte ve aynı zamanda tanım ve duyarlılık inşa etmede zengin bir yöntem sağlamaktadır. Yorumsalcıların kuşkusuz dikkat edecekleri gibi, iletişim araştırmacıları, gerçek iletişimcilerden daha az olmamak üzere sürekli olarak çoklu metinsel fenomen ile meşguldürler. Bizler, özel ve genel yaşamımızın birçok anında bireyci, bireylerarası, organizasyonel ve sistematik iletişimle haşır neşir olmaktayız. Çok şükür ki ne araştırmacılar nede uygulayıcılar aynı anda yorumsal "yoğunluğun" tüm düzeylerini idrak etme durumunda değildirler. Mamafih, fen alanındaki meslekdaşlarımla anlattıklarından anlaşıldığına göre etkinin önceliği ve düzeyi ile ilgili soru ileri sürmede henüz başlangıç aşamasındayız. Belkide yorumsallık ve olgusalılık bu öncelik arz eden tartışmalar konusunda en büyük katkıyı getirecektir.

Semantik ve Yapısallık

Semantik ve yapısallık kavramsal olarak birbirlerine o kadar yakındırlar ki sürekli olarak kendi farklılıkları ile meşguldürler. Mamafih, ben konunun ortak yönlerini vurgulayacağım ve bu terminolojiye giriş mahiyetindeki çalışmalara değineceğim. Semantik bize diğer bir güçlük çıkartmakta çünkü bazı çok sofistike biçimleri bir çeşit bilim olduğu iddiasındadır. Ben bu iddiayı değerlendirmeyeceğim fakat sadece bunu daha iyi değerlendirebilecek olanların dikkatine sunacağım.

Semantik'in çeşitli standartları iki farklı kavramsal kaynağa kadar götürülebilir. Birincisi, Amerikalı pragmatik felsefeci Charles Sanders

Pierce'in çok önemli çalışması vardır. Pierce'in işaretler kuramı, anlam ve kavrama olgusallığının bir parçasıdır ve ikinci çağdaş anlayış kaynağı ile çok az ortak yönü vardı, Fransız dilcilerinin kültürel gözlüklerinden süzülerek oluşan doğrusal bilgi transferi iletişim modeli. Bu husus belki de semantik incelemelerinin Barthes'ın matematik kod modelleri ve transformasyonu inceleme ve geliştirmesinde ileri düzeyde empresyonistik eleştirisine konu olmasının nedenidir (1968).

Semantik'in felsefi orijini Lyne (1980) tarafından incelenmektedir. Pierce'in orijinal etkisine özellikle dönük olarak Lyne'nin yazısı çağdaş okuyucuya önce sembollerin sistematik bir yorumunu yapmakta ve hizmet işlevlerini belirtmekte, Pierce'in felsefi pragmatik varsayımlarının sembol mantığını nasıl geliştirdiğini açıklamaktadır.

Çağdaş semantik kaynaklarından kolaylıkla elde edilebilenlerden biri Leach'ın "Culture and Communication (1976)" adlı yapıtıdır. Her ne kadar, ileri düzeyde lisans öğrenci okuyucular için yazılmışsa da bu çalışma, ne basittir ne de akademik ilgiden uzaktır. Amacına en uygun olanı dikkatli bir öğretim işlemine tabi tutulmaktadır. Temel terimler tanımlanmaktadır. İşaret ve sembollerin ilişkilerin zengin bir içerikle nasıl keşfedildiği ve yaratıldığı açıklanmaktadır. En önemlisi semantiğin iletişim araştırmalarında gerçekten nasıl bir araştırma yöntemi olarak uygulandığı anlatılmaktadır. İletişim bir çeşit işaretler ve onların yorumlanmasından oluşan anlamolay olarak kavramsallaştırılmaktadır. Perspektif bazı esas araştırma varsayımlarını hayal kırıklığına uğratacaktır. fakat Leach, ayrıntılı bir klasik kaynak listesi sağlamada dikkatlidir (Örneğin, Malinowski, Levi-Strans, Jakobson).

Fransız geleneği semantikte tamamen kendine özgü bir seri takdimi gerektirmektedir. Ben Guiraud'un *Semiology'sini* (1975) ve Barthes'ın *Elements of Semiology* (1968) sini tavsiye ederim. Guiraud ve Barthes tamamen benzer kavramsal ortamı incelemektedirler. İşaretler, vurgular, ve sitmeler, kodlar ve varyasyonları, anlamlar ve isimler ve ilgili araştırma programları. Her ikisi de semantiğin harici referans çerçevesinden dikkatlice ayırt edilmiş bir iletişim bilimi olgugunu varsayar.

Semantik incelemeleri sosyal antropolojideki son gelişmeler ışığında yapıldığında, bir seri ilginç doğurgulara sahiptir. Bunlar arasında, Geert ve Douglas'ın çalışmaları başta gelmektedir. Bunlar iletişimin genel kültür içinde içten tutarlı bir bağlantı referans çerçevesine dayalı olduğu görüşünü semantistlerle paylaşmaktadırlar. Semantistlerden farklı olarak bu bilim adamları işaretler yerine semboller arasındaki bağlan-

tıyla ilgilenmektedirler. Bunlar, kültürel toplumun sınırlarına gelindiğinde bağlantı mantığı yaygınlığının aniden durduğu inancındadırlar. Bu inanışlar nedeniyedir ki bunlar, sembol sistemlerdeki zaman, değişme ve hatta transformasyon olasılıklarını kabul etmektedirler. Geertz (1983) kendi disiplinimizdeki gibi, “revizyon” süreci içinde bulunan anlama sistemlerinde açıklama limitlerine erişmek üzere ilginç bir girişim sergilemektedir. Douglas büyük ölçüde semantik kalıbına yakınlaşmaktadır, çünkü açmaya çalıştığı çeşitli aksiyonel mantık boyutlarını gizlice inkâr etmektedir (Douglas, 1954, 1960, 1982). Diğer bir ifadeyle, o bazen sembollere işaretmiş gibi muamele etme eğilimindedir.

Semantik ve sosyal antropoloji ile ilgili literatür burada açıklanan-dan çok daha kapsamlıdır. Fakat, buna rağmen bir kaç önemli soruna değinmek yine de uygun olabilir. İlk bakışta, bu sosyal bilim araştırmaları için önemli doğurguları olan bir alan gibi görünmektedir. Her ne kadar semantiği yönlendiren varsayımlar sosyal bilime karşı görünüyorsa da yine de ilişkisel araştırma ağında ve mesaj değişkenlerinde genellikle -hızla yayılan içerik analizlerinin “kritik araştırma” ile karşılaştığı ortam incelemeleri için bir şey söylememek koşuluyla- ilginç gelişmeler mevcuttur. Bu kadarı söylendikten sonra mamafih, daha fazla şeyler yapılmamasının bazı nedenleri olduğu kamsındayım. Semantik ve antropolojinin sözcük hazinesinin sınırlılığı ve her iki düşünce ekolünde de araştırma konularını güçlülüğün tamamen içsel olduğu ilişkiler modeli gibi görme eğilimi vardır. Hernekadar deneysel araştırmaya karşı bir semantik yasası yoksa da mantığının yasa niteliğindeki kalitesi sosyal bilim deneylerinin olasılık varsayımları dışında görünmektedir.

Sosyal antropoloji kısmen farklı durumdadır ve bireylerarası iletişimdeki psikolojik indirgeme eğilimine karşı güçlü bir düzeltici rolü oynayabilir. Yine de, kültürel değişken iletişim süreçlerinde az rastlanan bir değişkendir (Katriel and Philipsen, 1981, aksi bir örnektir). Semantik ve antropolojik geleneklere göre “mesaj” daha büyük sosyokültürel ilişkiler için gevşek bir dil modelidir. Mamafih, birçok iletişim bilimcisi için büyük ilişkiler sistemi; “mesaj” ne olursa olsun, gevşek bir ilişkiler modeli demektir. Bu kavramsal algı bazı sistemlerarası tartışmaların bir gün yararlı olamayacağı anlamına gelmemektedir.

Marksizm ve Sosyal Kuram

Çağdaş bilim adamları ve hümanistler arası büyük sürtüşme marksizm ve sosyal kuramda bulunabilir. Sosyal bilimlerdeki dış koşulları

ve durumları iletişimde tanım ve model açıklamalarında dışta tutma eğiliminden söz etmiştik. Sosyal kuramın sosyal bilime karşı bu tutumunun bir nedeni (Alman argosuna ilave olarak) sosyal bilim araştırmalarından engeli kaldırma, tüm dış faktörleri içe alma ve aynı zamanda bir bilim olma amacıdır. Bu duyarlılığın kaynağı sosyal kuramın orjinal kaynaklarına Marks'ın kendi çalışmalarına kadar dayandırılabilir.

Gouldner (1980), güç fakat güçlü marksizm analizinde marksizmde kararlılık olarak zorunluluk (örneğin, maddi durumların tüm "anlam" ve eylem için maksatlı olarak esas alınması) ve emredici olarak zorunluluk (örneğin, iklimsel anlayış duygusuna göre hareket etme zorunluluğu) arasında temel bir cazibe olduğuna işaret etmektedir. Bu cazibe devrimsel eylem oluşturma bilinci rolünden sosyal düzendeki kültür ürünleri statüsüne kadar herşeyi bilgilendirmektedir. Ayrıca, bu cazibe tamamlılık, süperyapı ve hatta ideoloji gibi kavramları içermektedir. Başlangıçtaki bu problem sonucu bu bilimsel marksizm ile romantik devrimsel marksizm meydana gelmiştir. Bilimsel marksizm "devrimsel koşulları" getirebilecek durumları oluşturmakla meşguldür. Romantik devrimsel marksizm, düşünce, istek ve arzunun toplumun transformatasyonunda biçimlendirici öğeler olduğuna inanarak, daha az istikrarlıdır. Genellikle (devrim belası için) ütöpiktir, bilimden, tahmin edilebilir uzatılmış karamsarlık ve melankoliden rahtsızdır. Herbir düşünce tarzı Marks'ın orjinal metinlerinde bazı esaslara dayanmakta ve çağdaş taraftarlara sahip bulunmaktadır.

Ütöpik, romantik marksizmin ve sosyal kuramın en canlı örneği Frankfurt ekolünün arkasındaki çekirdek bilim adamı kadrosudur. Bu ekol "pozitivist" sosyal bilimin en fazla eleştirildiği çevredir. Horkeimer, Adorno, Bloch, Benjamin, ve Marcuse esas olarak sosyal eleştirmendirler ve ilginç benzer dinsel geçmişe sahiptirler. Daha evvel tartıştığım gibi (Farrell and Aune, 1979), Frankfurt okulunun eleştirel tutumu o şekildeydi ki, herhangi bir pratik açıklamayı imkansızlaştırdı. Aynı temayı işleyen Connerton (1980), "The Tragedy of the Enlightenment" adlı yapıtında Frankfurt okulunun kendi eleştiri nedeninin iki noktaya topladığına ve süreçte kendini politik yönden güçsüz duruma düşürdüğüne işaret etmektedir. Connerton'un Frankfurt okulunun entellektüel yasallığı içinde keşfettiği görünen kendi kendini tahrip edici motivisi ben kısa kesdim fakat onunki meydan okuyucu bir yorumdur.

Eleştirel ortamı içinde romantik marksizmin iletişim incelemelerine bazı önemli katkıları vardır. Muhtemelen Freud, Marx ve ilkel okul pragmatistleri karışımı aile içinde iletişim, Frankfurt okulunun bir

araştırma alanı olarak kuşulmasına sebep olmuştur denebilir, propaganda rahatsızlıkları ve genel olarak yönetimsel iletişim ve belki de en önemlisi klasik "otoriter kişilik" (Adorno, Frenkel-Brunswick, Levison ve Sanford, 1950) konularında öncü ve ilginç çalışmaya neden oldular. Frankfurt kuramının geliştirdiği iletişim modeli basittir ve hatta Schiller (1969) gibi çağdaş kuramcılar iletişimi bağımlı değişken olan "ürün"e indirgeyen ortam yoğun bir görüş uygulamaktadırlar. Tüm bu güçlüklerle rağmen iletişim biliminin bu entellektüellere bazı şeyleri borçlu olduğu görüşü vardır. Akla gelen benzetme Spencer ve Comte'taki çağdaş sosyolojinin paradokslu orijiniştir.

Ayrıca bir bilimsel marksizm ve sosyal kuram vardır. Bu konuda, Habermas'ı düşünmemek mümkün değildir. Onun felsefeye, etik'e, eleştiriye, tarihe, sanata, dile ve iletişime olan katkıları geleneksel disiplin sınırlarını aşmaktadır. Adorno'nun araştırma yardımcısı olduğu 1950'lerden beri Habermas toplumu eleştirme ve aynı zamanda sosyal ve doğal bilimlere savunsal temel oluşturmaya dayalı olarak tasarlanmış geniş bir felsefi projede çalışmıştır. Tabii ki, Habermas'ın tüm çalışmaları aynı derecede sosyal iletişim bilimleriyle ilgili değildir. "Knowledge and Human Interests (1971)" ve "Theory and Practice (1974)", adlı ilk çalışmaları geleneksel felsefenin epistemolojik ve anlam sorularıyla (Alman ekolünün standart kökenine dayalı olan sorular) ilgilidir. Bununla beraber, çalışmalar önemlidir çünkü gerek sosyal bilim araştırmaları yöntem ve programları, gerekse çok tartışılan eleştirel kuramdaki "dile dönüşüm" konusunda doğurguları vardır. Frankfurt okulunun en çağdaş geleneğini geliştirmede Habermas marksizmi iletişim perspektifinden yeniden yorumlamaya çalışmıştır. Diyaloğsal yansıma uygulamaları (bir optimal iletişim uygulaması) öngörülen belirli Kant'çı varsayımları yeniden takdim ederek Habermas tarihsel olarak karşılaştırılmamış ve bu nedenle sadece olayların kümülatif ağırlığıyla kanıtlanamayan "akıl" ve "eleştiri"nin bir yorumunu gündeme getirmiştir. Bu nedenle Habermas için modernleşme projesi tamamlanmış değildir ve "akıl" için gelişme daima mümkündür. Viçer bir deyişle, soruşturmalarımızdaki ilgilerimiz ile soruşturmanın diğerleri aracılığıyla açıkladıklarının geçerliliği arasında çelişki yoktur. Geçerlilik esas itibarıyla iletişimseldir.

Habermas'ın iletişim kuramı, analitik felsefe, tartışma, konuşma eylemi kuramı ve sistem analizi ile birlikte batı pragmatizminin sağlıklı bir dozuyla ilgili sezgileri birleştirmektedir. Bundan çıkan sonuç, dil merkezli, dinleyiciye bağımlı, yansıtıcı "akıl"a dayalı ve bir iletişimsel

mantığın gelişmesini ve (daha sonra) moral yeteneğin gelişmesini kabul eden bir moral ifade görüşüdür. Kuramın bu değişik yönünün her biri önemli derecede akademik ilgi çekmiştir. Habermas'ın kavramsallaştırma içeriğinin meydan okumasının ötesinde sosyal bilim araştırmalarının ortak amaçlarında, yöntemlerinde ve konu gündemlerinde önemli doğrular olmuştur. Fakat doğaldır ki kuramın kendisinin tüm ilgili yönlerini birleştirecek sistematik bir ampirik araştırma programı olmamıştır. Habermas'ın tam bir bibliyografyası bu satırlara sığalmayacağından, en iyisi sistematik bir tanıtım için McCharthy'nin "The Critical Theory of Jurgen Habermas (1978)" adlı yapıtını tavsiye etmeliyim. Habermas iletişimde kuram geliştirmenin yapı oluşturma yönüyle ilgilenen sosyal bilimcilere bir yenilik gündemi sunmaktadır. Açıkça farklı yolları izleyen diğer iki sosyal kuram yazarına değinerek farklılıkla ilgili bir fikir edinebiliriz.

Wilden'in "System and Structure = Essays in Communication and Exchange (1977)" adlı yapıtı tahmin edebileceğim herhangi bir sistem kategorisini açıklamaktadır. Bu güç çalışmayı sosyal psikolojik felsefeler ve araştırma modeli arasında sıkıştırılmış bir çeşit malgama gibi telakki etmek en iyisidir. İletişim alışveriş fikri ve bilgiye dayalı alışveriş kavramı üzerine modelleştirilmiştir. Fakat Wilden'e göre (İngiliz marksist geleneği kuranlardan biri olarak) terminolojilerde politik ayırım bulunduğundan bunların her biri aynı zamanda sosyal bilim politikasında bir çeşit demektir. Bir "Lacanian" analiz (eğer uygun bir terim ise) Freud sonrası terapi literatüründe "phallogentrism"i getirmekte; yapısallık bize sonraki kapitalizmde yasaya bir benzerlik vermektedir v.b.. Wilden'in çalışması iletişim davranışı olarak sosyal bilim modellerinin sonuçları üzerine gerçek bir ilginç yansımalar envanteri sağlamaktadır.

İngiliz marksist geleneğinin ne ölçüde eklektik başlangıçından geldiğinin bir göstergesi Giddens'in "-A Contemporary Critique of Historical Materyalizm (1981)" adlı yapıtında bulunabilir. Bu önemli yapıt radikal sosyal kuramın "tour de force" versiyonundan çok Marx'ın orijinal formülasyonunun iletişim ortamı için doğruları ile ilgilidir. Sonuç oldukça = eşsizdir = deterministik gelişimsel bir sürece bağlı olmayan bir yapılaşma kuramı. Giddens'in görüşüne göre, güç kazanma ve güç üzerine yoğunlaşma tamamen üretim araçlarının kontrolü sonucu değildir. Son kapitalizmde güç, bilginin uzaktan kontrolü ve onun yönetim normlarından sapabilecek kimseleri denetleme ve disipline etme kapasitelerini eşitleme olarak algılanmaya başlanmıştır. Böylece Giddens, aynı zaman dilimi içinde tamamen farklı gelişimsel sistem çeşitleri birlikte varoldu-

ğu zaman bile, sistem içindeki çelişkilerin kuralları ve ödülleri değiştiğini tartışmaktadır. Bu onun belirttiği gibi tarihin evrimsel olmayan bir görünümüdür. Bir kimsenin onun görüşünden kaynaklanan ve sosyal analiz ve amprik araştırma için olan doğurguları takdir etmek için Giddens gibi aynı eleştirel kuram gündemini onaylaması gerekmez. Giddens'in programı ve genel olarak sosyal kuram, iletişim felsefesinin en iyi katkısında mevcut olan bir meydan okuma takdim etmektedir. İletişimde sosyal bilim araştırmaları sadece sayılardan ibaret olmadığı gibi sadece dil ya da kelimelerden de ibaret değildir. Aksine kelimeler ve sayılar sadece bir olayın (kişilerarasındaki anlam ilişkileri) az çok değişmeyen, özelliklerini yakalamak için araçlardır.

Anti Rasyonel ya da Anti Yapısal Felsefe

Sosyal yaşamın belirli yönleriyle ilgili doğru ve güvenilir ifadeler yapabileceğimiz konusundaki varsayımı spekülatif düşüncenin dördüncü genel kategorisi olan anti rasyonel ya da anti yapısal felsefe inceleme konusu yapmaktadır. Bu kesin bir kalıbı olmayan araştırma alanının tüm nüanslarını kapsama girişiminde bulunmayacağım için, bazı geçici sonuçların onun derslerini esas alarak genel görevimiz için tartışmayı dikkatli ve genel anlamda yapacağım.

Kuramda ve metin eleştirisinde rasyonalizmden uzak bir hareketten bahsettiğimizde Foucault'ın ve Derrida'nın etkisini yansıtmaktayız. Megill'in "Prophets of Extremity (1985)" ve Said'in "The World, the Text and the Critic (1983)" adlı yapıtları ile birlikte birkaç yararlı yorumcu yapıt normal bir okuyucuya bu etkili Fransız filozoflarını anlamaya yardımcı olabilir. Sadece Derrida'yı açıklayan ve eleştiren yapıt için Rorty (1982) ye bak. Tüm bu yapıtlar anti yapısallığın, iletişim ve anlamın geleneksel, konuşan merkezli yaklaşımlarına köklü biçimde meydan okuyuşunu ortaya koymaktadır.

Her ne kadar iki yazar arasında önemli ve çelişkili farklar varsa da, Derrida ve Foucault'ı biraraya getiren batı düşüncesinin genel olarak "logocentrik" olarak nitelenebilecek ve klasik felsefi metinlerle sınırlı (örneğin Plato, Arostotle, Descartes, Kant, Hegel gibi) tekil bilme konularıyla fazla bağımlılığa karşı koyuşlarıdır. Eğer felsefe "ölü" ise, eğer gerçeği arayışta tüm soruşturmaları tatmin edici değilse bir neden: soruşturmanın başlangıcından yanlış yönlendirilmesi olabilir. Gerçek konusundaki statik özne nesne ilişkisi temelsizdir. Özellikle, Derrida için bu statik "logocentrizm" fikirler tarihi boyunca yer alan konuşmalarda tipik olarak görülebilir. Konuşma ile varsaydığımız, söylediğini bilen

bir konuşmacı ve anlamların kendisine açık olduğu bir dinleyici v.b.'dir. Bu iletişimsel gerçeğin durumunun Habermas'ın programına benzediğine dikkat edin. Fakat anti rasyonel felsefenin net yapısı, sosyal kuram ve analitik felsefeden daha fazla husus yakalamaktadır. Esas amaç konuyu ifadeden uzaklaştırma, konuşmaya, yazma ya da metinle yer değiştirme ve gerçeği araştırmayı anlamın yorumu (ya da yanlış okuma) ile değiştirmektir. Rorty'nin (1982) edebi eleştirisi yeni felsefedir saptaması bu anlamdadır, (ya da en azından bu onun metninin ifade ettiği ve ödünç aldığı bir ifade stilidir). Genelde sistematik yanlış okuma süreci yazarın metninin yapmasını istediğinin yerine metninin kendisinin yaptığının yer alması için tasarlanmıştır. Uygulayıcılar buna anti yapısallık demektedirler.

Bu noktada Derrida ve Foucault'un gündemi tamamen farklı bir yöne yönelir. İkisinden daha politik olan Foucault, bir çok benzer formlarda üyelik yerine ifade biçimi tanımlarıyla ilgili kurallar geliştirmeye ilgilenmektedir. Akıl ve sağlık, suç ve sorunluluk, disiplin ve otorite, bağımlı ve bağımsız tanımlarının tümü test edilmemiş güç ve hakimiyet sağlamaktadır. Tekrar, bu dilin bir konu tarafından onun konuyu kullandığından daha fazla kullandığı anlamına gelmemektedir. Foucault'a göre böylece anti yapısallık, resimden geriye ne kaldığını görme girişimidir. Protestolarına rağmen Derrida'ya göre pratik geleneksel olarak daha akademiktir. klasik metinlerin anlamlarını yeniden icad ederek o dilin anlamında akıcılık ve zenginlik gibi bazı hususları yeniden düzeltmeyi umut etmektedir.

İletişimde kuramcılar için, zannedersem anti yapısallık yapıtları "gerçekten okuma" yerine "hakkında okuma" daha ilginçtir. Foucault (1972, 1973, 1977) ve Derrida (1972) (1974, 1981) Kuhn ve Popper'in bilimin ilerici görüşü üzerindeki etkileri gibi bir etkiyi beşeri bilimlerde yapmışlardır. bunlar bir çeşit sürekli düşünen her çeşit düzgün yapılarla güvenmeyen parçaların düşmesini ve insanların dağılmasını görmekten zevk alan düşünürlerdir. Öyleyse, neden ciddi iletişim bilimi öğrencileri bunların bilişsel yıkıcılığını dikkate almaktadırlar? Çünkü bunlar iletişimin meydana gelişine ilgili sırrı bozmuşlar ve bu bozmayı rahatsız edici aşırı bir doğurguya götürmüşlerdir.

SONUÇ

İnsanlar arası iletişim gerçeği keşfetmekten çok anlam icat etmeyle daha yakından ilişkilidir. Buna ek olarak iletişimde bulunanlar olarak

sembollerimiz, işaretlerimiz, sözlerimiz, mesaj ünitelerimiz ve bilgilerimizin anlamları üzerinde tam bir kontrole hakim olmamız mümkün değildir. Bununla beraber, kuramscı olarak genellikle iletişim olgusu üzerinde anlamlı ve doğru açıklamalar yapma yeteneğinde olduğumuzu iddia etmekteyiz ve aynı zamanda onun karakterlerini en iyi açıklayacak ilkeleri geliştirebileceğimizi de ileri sürmekteyiz. Foucault ve Derrida'nın açısından baktığımızda da tüm bilimsel deneme sürecinin zannedildiğinden daha fazla yapısal olmayan ortak yönleri var. Bunu her ikigörüşün yanıltıcı bir perspektifle görülmesi için belirtmiyorum.

İletişim bilimi geçerliliği ortadan kaldıracabilecek hipotezler yaratabildiği ölçüde gelişebilir. İster karar teorisi ile, ister kitle iletişimi ile inançsızlık ile, bireylerarası ilişkiler, şebeke analizi yada bunların birçok uzmanlaşmış olanları ile ilgilenmiş olalım bir çeşit tercih ve tesadüf dünyasından izole edilmemiş fakat her an kendi insiyatifiyle aksi meydana gelecek şekilde bir çeşit kaynaştırma arayışı içindeyiz. Bu en iyimser bir bakışla kolayca zedelenebilir bir gerçektir. Beşeri bilimdeki çağdaş düşünce ekollerince sağlanan iletişimsel anlama eşit farklılıkta yaklaşımlarca zenginleştirilmekte ve meydan okunmaktadır. İncelediğim her bir perspektif iletişim de genel uygulama için kendi kategorik sistemlerine sahiptir. Bu tür kategorik sistemlerin oluşturulması, tartışmaların incelenmesi, kurallı yaklaşımlar, mitolar, dinsel törenler, metinler, figüratif dil gibi herbiri kavramsal yenilik olanağı vermekte ve aynı zamanda iletişimde kendi kendine yapabileceğimiz bir potansiyel bakış açısı olanağı vermektedir.

Bir yorumcu, bir semantikçi, bir sosyal kuramcı yada yapısal olmayancı ve iletişim bilimcisi gibi düşünmenin herhangi bir karşıtlık yaratması söz konusu değildir. Tabi ki olağanüstü bir gerilim olacaktır. Fakat ancak bu tür olağanüstü gerilimler nedeniyle ki iletişim biliminin olağanüstü yaşama olanağı meydana gelmektedir.

KAYNAKLAR

- Adorno, T.W., Frenkel-Brunswick, E., Levinson, D.J. — Sanford, R.N. (1950). *The authoritarian personality*. New York: Science Editions.
- Apel, K.O. (1972). The a-priori of communication and the foundation of the humanities. *Man and World*, 5.
- Barthes, R. (1968). *Elements of semiology*. New York: Hill and Wang.
- Burleson, B.K., — Kline, S.L. (1979). Habermas' theory of communication: A critical explication. *Quarterly Journal of Speech*, 65, 4.

- Campbell, P.N. (1975). *The personae of scientific discourse*. *Quarterly Journal of Speech*, 61.
- Cohen, G.A. (1972). Karl Marx and the withering away of social science. *Philosophy and Public Affairs*, (Winter).
- Communication and consciousness (1986). *Western Journal of Speech Communication* 50 (1).
- Comerton, P. (1980). *The tragedy of enlightenment: An essay on the Frankfurt School*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Derrida, J. (1972). *Positions*. Paris: Minuit.
- Derrida, J. (1974). *De la grammatologie*. Paris: Minuit.
- Derrida, J. (1981). *Dissemination* (Barbara Johns, Trans.). Chicago: University of Chicago Press.
- Douglas, M. (1954). The Lele of the Kasai. *African worlds* (D. Forde, Ed.). London: Oxford University Press.
- Douglas, M. (1960). Blood-debts among the Lele. *Journal of the Royal Anthropological Institute*, 90 (1).
- Douglas, M. (1982j). *Essays in the sociology of perception* (Douglas, Ed.). London: Routledge — Kegan Paul.
- Edie, J. (1976). *Speaking and meaning*. Bloomington: Indiana University Press.
- Farrell, T.B., — Anue, J.A. (1979). Critical theory and communication: A selective literature review. *Quarterly Journal of Speech*, 65, (1).
- Foucault, M. (1972). *The archaeology of knowledge and the discourse on language* (A.M. Sheridan Smith, Trans.) New York: Harper — Row.
- Foucault, M. (1973). *The order of things: An archaeology of the human sciences*. New York: Vintage Books.
- Foucault, M. (1977). *Language, counter-memory practice: Selected essays and interviews* (D. Bouchard — S. Simon, Trans.). Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Gadamer, H.G. (1975). *Truth and method*. New York: The Seabury Press.
- Gadamer, H.G. (1976). *Hegel's dialectic: Five hermeneutical studies*. New Haven, CT: Yale University Press.
- Geertz, C. (1983). *Local knowledge: Further essays in interpretive anthropology*. New York: Basic Books.
- Giddens, A. (1981). *A contemporary critique of historical materialism: Vol. 1 Power, property and the state*. Berkeley: University of California Press.
- Gouldner, A.W. (1973). "Romanticism and classicism: Deep structures in social science." *Dio- genes*, 82.
- Gouldner, A.W. (1980). *The two Marxisms: Contradictions and anomalies in the development of theory* New York: Oxford University Press.
- Guiraud, P. (1975). *Semiology*. London: Routledge — Kegan Paul.
- Habermas, J. (1971). *Knowledge and human interests*. Boston: Beacon.
- Habermas, J. (1974). *Theory and practice*. Boston: Beacon.

- Hyde, M.J. (1980). "The experience of anxiety: A phenomenological investigation" *Quarterly Journal of Speech*, 66, (2).
- Hyde, M.J. (1982). *Communication philosophy and the technological age*. Tuscaloosa: University of Alabama Press.
- Hyde, M.J., & Smith, C. (1979). "Hermeneutics and rhetoric: A seen but unobserved relationship" *Quarterly Journal of Speech*, 65 (2).
- Katriel, T., — Philipsen, G. (1981). "What we need is communication": Communication" as a cultural category in some American speech. *Communication Monographs*, 48 (4).
- Kuhn, T. (1977) *The essential tension: Selected studies in scientific tradition and change* Chicago: University of Chicago Press.
- Lyne, J.R. (1980). Rhetoric and semiotic in C.S. Pierce. *Quarterly Journal of Speech*, 66 (2).
- Leach, E. (1976). *Culture and communication: The logic by which symbols are connected*. Cambridge: Cambridge University Press.
- McCarthy, T.A. (1978). *The critical theory of Jurgen Habermas*. Cambridge: MIT Press.
- Megill, A. (1985). *Prophets of extremity: Nietzsche, Heidegger, Foucault, Derrida* Berkeley: University of California Press.
- Nagel, T. (1986). *The view from nowhere*. New York: Oxford University Press.
- Ricoeur, P. (1974). *The conflict of interpretations*. Evanston, IL: Northwestern University Press.
- Ricoeur, P. (1976). *Interpretation theory: Discourse and the surplus of meaning*. Fort Worth: Texas Christian University Press.
- Ricoeur, P. (1977). *The rule of metaphor: Multi-disciplinary studies of the creation of meaning in language*. Toronto: University of Toronto Press.
- Ricoeur, P. (1984). *Time and narrative*. Vol. 1. Chicago: University of Chicago Press.
- Ricoeur, P. (1985). *Time and Narrative* Vol. 2. Chicago: University of Chicago Press.
- Rorty, R. (1982). *Consequences of pragmatism*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Said, Edward W. (1983). *The world, the text, and the critic*. Cambridge: Harvard University Press.
- Schiller, H.I. (1969). *Mass communication and American empire*. New York: Augustus M. Kelley.
- Schrag, C. (1975). *Communicative praxis and the space of subjectivity*. Bloomington: Indiana University Press.
- Schutz, A. (1964). *Collected papers II: Studies in social theory*. The Hague: Martinus Nijhoff.
- Sloan, T.O. (1971). The interpreter's house revisited. *Quarterly Journal of Speech*, 57 (1).
- Stewart, J. (1981). Hermeneutic phenomenology and communication research. *Quarterly Journal of Speech*, 67 (1).
- Weimer, W.B. (1977). Science as a rhetorical transaction. *Philosophy and Rhetoric*, 10.
- Weimer, W.B. (1983). Why all knowing is rhetorical. *Journal of the American Forensic Association*, 20.
- Wilden, A. (1972). *System and structure: Essays in communication and exchange* London: Tavistock

VIDEO TEYP*

Prof. Dr. Cevat ALKAN

Video Nedir?

Video teyp sistemi televizyon ve teypten oluşmaktadır. Video teyb'in dört temel ögesi vardır:

1. Kamera
2. Kayıt cihazı
3. Monitör
4. Kablo, fiş ve ara bağlantılar

Video kamerasında film yoktur. Bunun yerine objeyi vidicon tüp aracılığıyla elektronik ortamda kaydetmektedir. Objenin görüntüsü kamera mercekleriyle vidicon tüpe iletilir. Vidicon tüplerde elektrik akımına dönüştürülerek kablolar aracılığıyla kayıt cihazındaki dönen kayıt kafalarına iletilir. Manyetik bant bu kafalardan geçerken manyetik formdaki görüntü ve ses belirli bir kanal şeklinde bant üzerine kaydedilir. Bu sürecin tersinde görüntü ve sestten oluşan bu elektronik bilgi izleri bir televizyon monitörü yada alıcı ekrana aktarılır.

İşitsel teypteki silme ve yeniden kaydetme gibi viedo teyp de silinip yeniden kayıt edilebilir. Ve işitsel teypte olduğu gibi video teyp de kayıt yapılır yapılmaz kullanılabilir. Kullanıma hazırlama için bekteme zorunluluğu yoktur. Sonuç anında alınmaktadır. Tabii ki bu tür donanımlar oldukça karmaşık, hassas olup, bakım ve işletimi pek basit değildir.

Video Kamera

Video kamerası görüntü veren bir kameradır. Diğer bir anlatımla, kamera mercekleri tarafından kaydedilen görüntü aynı zamanda kamera üzerindeki küçük bir ekranda görülebilmektedir. Bu ekranın büyüklüğü

---

* Tisa, Benedict: *Printer's Guide To Film and Videotape* Division of structures, Content, Methods and Techniqnes of Education Unesco, Paris, 1978. ED-79/WS/50 PP. 44-66, dan özetlenerek çevrilmiştir.

kameranın marka ve modeline göre değişmekle beraber yaklaşık "1-inch" dir. Büyük stüdyo kameraları "3-inch" den "5-inch"e kadar ekrana sahiptirler.

Ekseri video kamera mercekleri görüntü olarak film makina merceklerine benzemekte olup standard vidalı donanımlıdır. 16 mm mercekler ekseri video kameralarda kullanılabilirler.

Kameranın içindeki vidicon tüp kameranın ışığa duyarlılığı, görüntünün niteliği ve görüntünün renkli yada siyah-beyaz olmasını tayin eden elemandır. Siyah beyaz kamera bir tüpe sahipken renkli kamera üç yada dört tüp olabilir. 1978 fiatlarıyla vidicon tüp 75 \$ ve yukarı fiatlardadır. Ortalama fiat 250 \$ civarındadır. Normal kullanım koşullarında ömürleri 3000 5000 saattir.

Stüdyo modellerinden farklı olarak normal taşınabilir bir kamera normal bir süper-8 kamera gibi olup benzer şekilde kullanılmaktadır.

Merceklerin üzerine monte edilmiş olan bir mikrofon, kamera çalıştığında otomatik olarak kayıt yapmaktadır. Oldukça karmaşık olan kamera özel kablolarla kayıt cihazına bağlıdır.

Video Kayıt Cihazı

Üç değişik tip video teyp vardır:

Helical Scan (Spiral kayıt) Özellikle amatörlerce kullanılan en yaygın türdür. "Helical Scan" adı manyetik kayıt bandının tambur üzerine hafif bir açıyla sarımasından kaynaklanmaktadır.

Quadruplex (Dörtlü) Esas itibariyle yayım stüdyolarında kullanılmaktadır. Büyük ve pahalıdır. Üçlü taşıyıcı gerektirirler (üç ayaklı sehpa).

Disc Televizyonda tekrar yavaş gösterim için ve özel bilimsel maksatlar için kullanılmaktadır.

Video teyp monitörü Video teyp monitörü bir televizyon alıcısından başka birşey değildir.

Fiş, kablo ve birleştiriciler Tüm VTR sisteminin parçaları bir seri kablo ile birleştirilmiştir. Kamera merceklerince kayıt edilen tüm görüntü ve ses bilgileri bu kablolarca iletilir.

Uyum ve Standart

Tüm 1/2 inch VTR'lerin EIAJ standartlarına göre üretilmesine rağmen uyum problemi sözkonusudur. Kural olarak, aynı formatlı tüm

VTR'lerin uyumlu olması gerekir. Örneğin 1 / 2 inch lık bir ünite üzerine yapılmış bir kaydın diğer 1 / 2 inch lik bir ünite üzerine kayıt edilmesi gerekir. Bununla beraber, ekseriya, bir dakikalık bir fark yüzünden, sonuç tatmin edici olmamaktadır. Bu farklılıklar banttaki gerilim ve tambur başlığın yüzeyinin kaplamasından ileri gelmektedir.

Başlangıçta aynı firmanın ürünlerinden almaya dikkat etmek suretiyle bu problem çözümlenebilir. Bant kanalları fabrika standart bandına göre yılda iki defa kontrol edilmelidir. Araç yılda bir defa yetkili bir tesiste ayarlanmalıdır. VTR'ler mümkün olduğunca az taşınmalı, yatay pozisyonda kullanılmalı ve tabii ki normal olarak muntazam araklıklarla temizlenmelidir.

Kasetler

Kasetlerin, bant ünitelerine (Makara) kıyasla kullanımı daha kolaydır. Bununla beraber, bazı mahsurları vardır: daha pahalıdırlar ve karmaşıklikları, bakım sorunları yaratbilir ve daha hassas bakım gereksinimine yol açabilirler. Tabii ki tüm kaset üniteleri uyum için standartlaştırılmalıdır.

Video Araçlarının Bakım ve Kullanımı

Video araçlarının çalışır durumda bulundurulabilmesi için normal bakım ve temizlikleri mutlak zorunludur.

Kamera

Vidicon tüp video kameranın en kritik parçasıdır. Çok hassas ve yenilenmesi çok pahalıdır. Fakat normal bir bakımla 3000 ile 5000 saat kullanılabilir.

Kullanılmadığında mercekleri kapatın ve kamerayı kapalı durumda muhafaza edin. Eğer mercekler açık bırakılırsa vidicon yanabilir. Kamera kapalı olduğunda dahi uzun süre güneşe karşı, beyaz duvara karşı yada herhangi bir yoğun ışık kaynağına karşı tutulmamalıdır.

Kamerayı ısı etkisine maruz bırakmayın. Örneğin güneş altında yada sıcak bir günde araba içinde. Video araçları çalışma süresince değişik sıcaklıklara tahammül edebilir fakat sık sık ani değişen sıcaklıkla karşı karşıya bırakılmamalıdır.

Dikkatsiz kullanma, mekanik darbe, yada sarsıntıdan koruyun. Bu durum küçük parçacıkların vidicon tüpün yüzüne dökülmesine neden olur; ve bu parçacıklar görüntüyü bozan siyah noktalar olarak görünür. Aynı nedenle kamerayı yüzü aşağı durumda muhafaza etmeyin.

Merceklere ve vidicon'a hiçbir zaman parmaklarımızla dokunmayın. Her ikisinde muntazaman basınçlı hava yada mercek temizleme malzemesiyle temizleyin. Temizlerken kamerayı kapatın.

Kamerayı, tozdan, sarsıntıdan, güneş ışığından, sıcaklık ve rutubetten korumak için özel olarak hazırlanmış hava tecritli kılıf içinde muhafaza ediniz.

Teyp Kayıt Cihazı

Video teyp kayıt cihazı oldukça karmaşık elektronik bir makinadır. Kayıt olayının bazı fizik işlemleri saniyenin milyonda biri kadar küçük bir zaman içinde meydana gelir ve kayıt ve gösterim anında sürekli olarak tekrarlanmaktadır. Bu nedenle tüm video birimleri mikroskopik toleranslar içinde çok iyi olarak bu oluşuma uyarlanmış olması gerekir. Malesef, video ekranlarının bu hassas ayarı çok kolaylıkla bozulabilmektedir. Ani bir gürültü yada patlama teybi derhâl işlevini yapamaz duruma getirebilir. Bu nedenle, video cihazının üniteleri onarımda geçirdikleri zaman yönünden ünlüdürler.

Alanda iken mümkün olduğunca toz ve rutubetten korunmalıdır. Teybi, çalışırken görülebilecek şekilde saydam bir plastik kılıf içinde muhafaza edin. Kafalarda biriken rutubet bantın yapışmasına neden olur ve makinayı durdurabilir. Toz video kafalarında birikir ve bantın izlediği yolda toplanır ve kafa hassasiyetini ve kayıttaki dönüşümleri etkiler. Toz aynı zamanda bant boyunca kayıt yapamayan çizgilerin oluşmasına neden olabilir. Rutubet video birimlerinin elektrik dirençlerini etkiler.

Video kafaları hassas olup kolaylıkla hasar görebilir. Çünkü bunlar yüksek hızlı ve hareketli olup hareket halindeki bantla fiziksel temas halindedir. Kafalar çok pahalı olduğundan (1/2 inç VTR'a için 150 \$ 250 \$) sadece iyi kalitedekiler kullanılmalıdır.

Cihazlar alana çıkarıldığında tozdan, darbeden ve sarsıntıdan etkilenmeyecek şekilde ambalajlanmalıdır. Kayıttan sonra da önceki gibi dikkatle ambalajlanmalıdır. İnsanlar yorgun olduğundan ekseriya dikkatsiz olma eğilimi sözkonusudur. Fakat bu durumda gerekli özen gösterildiğinde sonradan onarım için sarfedilecek büyük zaman kaybının önüne geçilmiş olur.

Alan çalışmalarında gerekli temel aletler, cihazla birlikte alınmalıdır. Birçok onarım alanda yapılabilir, fakat iç onarımları mümkün olduğunca atelya yada stüdyo ya bırakmak, toz ve rutubetin olumsuz etkisinden korumak için uygundur.

Monitör

Monitör diğer herhangi bir televizyon gibi kullanılmalı ve korunmalıdır. Rutubetten korunmalıdır. Yoğunluk kısa devreye ve rutubet alması elektrik niteliğinin değişmesine yol açar. Sıcaklık ve rutubet birlikte parçaların oksitlenmesine ve zayıflamasına neden olur.

Monitörün fazla ısınmamasına dikkat edin. Kapasite bozulabilir; yağlar buharlanarak yapışkan bir artık bırakarak toz ve kirin birikmesine yol açar.

Kablolar

Kablolar video teyplerde çok önemli bir parçadır. Tüm bilgiler kameradan teybe ve monitöre bunlardan geçmek zorundadır. Bu nedenle bunlar en azından diğer parçalar gibi dikkat ve itina gerektirir.

Elektrik güç, mikrofon ve kamera için ayrı uzatma kabloları bulundurunuz. Fişleri kırmayınız. Kabloları aşırı derecede bükmeyiniz; bu durum kabloyu zayıflatır ve kablo telinin yırtılmasına neden olur.

Alanda kayıt yaparken kabloları üstüne basılmayacak biçimde ve dikkatlice yerleştirin. Kablolarınızı kaybetmeyin; yerine koymak pahalı ve de güçtür. Kabloları kullanımdan sonra ve muhafazaya almadan önce nemli bir bezle temizleyin.

Manyetik Teyp Bandı

Teyp bandının en yaygın zedelenme biçimi çizilme, kenar zedelenmesi ve kırılmadır. Bunlar raflardan yada kullanmadan olabilir. Sarma ve boşaltmada aynı büyüklükteki makaraları kullanın. Katlanmış ve zedelenmiş bant uçlarını kesin; video teyplerde zedelenmiş uçları kullanmayın, bunlar daha başka zedelenmelere yol açabilir. Video parçalarını (kılavuz kafalar, kılavuzlar) zedelenme yönünden aralıklarla kontrol edin. Bunlar parçalanmış negatif frekanslara neden olabilir, görüntü netliği bozulur.

Ani durdurma ve yön değiştirmelere dikkat edin; bunlar kırılmalara ve kötü sarılmalara neden olur. Depolama için bandı doğru biçimde sarın; düşük sargı gerginliği tavsiye edilir. Uçları düzgün muhafaza edin. Aynı anda bandı uçtan uca tamamen sarın.

Bandı güneş ışığına ve sıcaklığa bırakmayın. Plastik muhafazalar deforme olabilir ve ekler ayrılabilir, yada yapışkanlaşarak toz tutabilir.

Banda parmakla dokunmayın, mümkünse pamuk eldiven giyin. Vücut yağları ve tuzu zedeleme için bir mıknaş gibi etki eder ve bandın bozulmasına neden olur.

Çalışma alanında yiyecek ve sigaraya izin vermeyiniz, yemek parçalarının ve sigara küllerinin bandın ve diğer parçaların üzerine düşmesine engel olunuz.

Kullanılmadığında bantı depodaki kutusuna koyun. Bant kutularını kenarları üzerine koyun. Yüzey üzerine koymayın bu durum kenarların zedelenmesini önler. Uzun süreli depolamalarda kutuları plastik torbalar içine koyun. Kullanmadan önce depolama kutularını temizleyin.

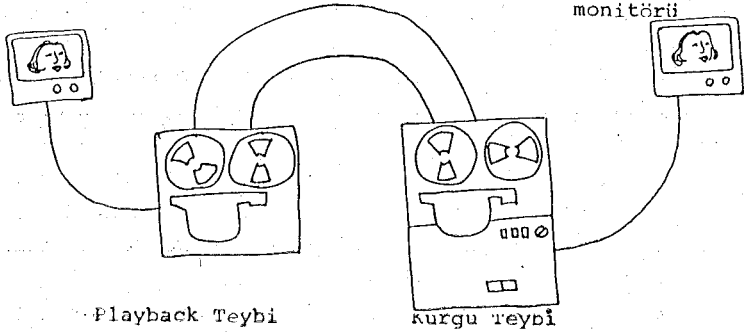
Atelye Yada Stüdyo

Hernekadar ekseri video kayıtları için yada olayın meydana geldiği yerde yapılmaktaysada bant kurguları için, aletleri temizlemek ve depolamak için ve bir bant kitaplığı oluşturmak için bir stüdyoya ihtiyaç vardır. Stüdyonun çok büyük olmasına ihtiyaç yoktur. Ancak, dikkatli planlamalı ve düzenlenmelidir ki hem tüm aletler yerleştirilsin hemde üretim için işlevsel bir yer temin edilsin.

Video teyp parçaları temiz bir ortamda en güvenilir hizmeti verir. Bunun anlamı normal olarak tozsuz bir yer demektir. Sıcaklık ve rutubet vasat düzeyde olmalıdır. Bu durum bir klima gerektirebilir. Rutubeti kontrol için bir rutubet ölçen alet kullanılabilir.

Temiz ve bakımlı bir ortamda psikolojik olarak, çalışanlar işlerine itina eder ve daha kaliteli iş üretirler

Play back
monitörü

Basit Video Kurgusu

Video Bant Kurgusu

İşitsel bantlar ve filmler kolayca kesilir ve yapıştırılır. Fakat video bantlar böyle değildir. Helical Scan video bantların mekanik kurgusu sadece pratik olmamanın ötesinde görsel olarakda çok rahatsız edicidir.

Televizyon görüntüsü bantta kayma teşkil ettiğinden, banttaki düşey bir ek, monitör ekranında dört saniyelik bir görüntü kaymasına neden olur. Ayrıca mekanik bant ekleri kafa darbeleriyle zedelenmeye neden olur.

Video kurgusunda tek tatmin edici kurgu görüntünün bir banttan diğerine istenen düzen ve sırada naklidir. Bunun anlamı; bir kurgu bantı orjinal bandın ikinci kopyası olacak demektir (Film terminolojisi ile bunlar A ve B makaralarının baskısı ile kıyaslanabilir.

Görüntü transferi süreci en azından iki tane Video teyp kayıt cihazı gerektirir. Biri orijinal bant için ve diğeri kurgu yapılacak bant için. Transfer süreci zaman alıcıdır. Çünkü bant sıraları gerçek zaman boyunca çalıştırılmayı gerektirir. Örneğin üç dakikalık bir sırayı ikinci bir banta aktarma üç dakika alır.

Video teyp cihazlarının AIAJ Standartlarını karşılaması önemli ve gereklidir.

Ortamın Programlara Entegrasyonu Maliyeti

Düşük Fiattlı Video Teyp Seti, Siyah-beyaz portatif

Karmaşık ve kolay zedelenebilir olması ve yüksek bakım masrafı gerektirmesi nedeniyle video teyp araçları ucuz film setlerine kıyasla daha büyük ön yatırım gerektirir. Bununla beraber ortam anında gösterim avantajı gerektiriyorsa, tekrar tekrar kullanılabilen bantları ve televizyonun canlı ortamını gerektiriyorsa ve yeterli güç ve çalışma ortamı mevcutsa bu büyük ön yatırımı göze almaya değer.

Video teypler uzun zamandır öğretmen eğitimi programını geliştirmede etkin yöntemlerin geliştirilmesini sağlamıştır. Sistemin anında geri gösterim özelliği öğretmen adaylarının ve öğretmenlerinin ders uygulamasını henüz belleklerinden silinmeden tekrar etmenlerine ve eleştirmelerine imkan vermektedir. Öğretmen kendisini öğrencisinin onu gördüğü gibi görme imkanı bulur.

Tek bir kamera ve portatif bir üniteden oluşan en basit bir video sistemi bu maksada erişmek için yeterlidir. Batı Afrikad'a yürütülen öğretmen eğitimi programı buna örnek olarak gösterilebilir.

Tek kameralı video sistemine diğerk bir örnek, Hindistan'da Toplum Kalkınması Programında uygulanmıştır. Video kamerasının çalıştırılması çok basit olduğundan (birkere kaset yerleştirilince sadece objektifi yöneltmek ve düğmeye basmaktan ibaret) köylülere kendi kendilerine toplumlarında geliştirilmesini düşündükleri konularda çekim yapma izni verilmiştir. Her bir bantın gösteriminde sonra tartışma yapılmıştır.

Bir video sisteminin başarıyla ve etkili biçimde işletilmesi için temiz çalışma ortamı, uygun depolama yeri ve koruyucu bakım hizmetleri sağlamak üzere zaman, para ve ilgiyi içeren sürekli yatırıma gereksinim vardır.

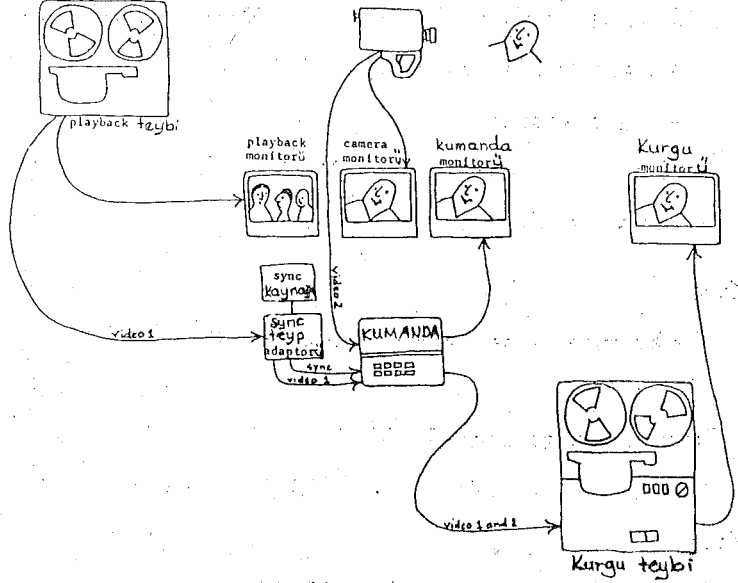
Takribi Olarak Siyah-Beyaz Portatif Sistem :

Sony Video Rover 11. AVC 3400	\$	2.000
Batarya Şarjı		125
Yedek Batarya		40
17" Siyah-Beyaz Monitör		350
Taşıma Çantası		110
Kablo		100
Üç Ayaklı Sehpa		100
Harici Mikrofon		100
Temel Araç Takımı		50
Toplam	\$	<u>2.975</u>

Takribi Olarak Kurgu Aletleri :

Sony AV 3650 Kurgu Kayıt Cihazı	\$	1.400
8" Monitör		250
Özel Efekt Jeneratörü		600
Kablolar		100
On Adet 20 Dakikalık Bant. Ad. \$ 20		200
Toplam	\$	<u>2.550</u>
Genel Toplam	\$	5.525

Not : Ekseriya ilave monitör ve kayıt cihazı tavsiye edilir; özellikle programlar birkaç değişik yerde uygulanacaksa aletlerin nakli, dayanıklılığını olumsuz etkileyeceği için. Ayrıca programı izleyeceklerin sayısında dikkate alınması gerekir.

VIDEO KAYNAĞI 1: KayıtVIDEO KAYNAĞI 2: Canlı**KURGU: Kayıt ve Canlı Görüntüyü Birleştirme**

Video 1 kaynağı önceden kayıtlı görüntü

Video 2 kaynağı bir kimse ile Canlı görüşme

Mevcut durumda kumanda kurgu teybine kayıt yapılmakta olan canlı görüşmedir

Kumanda Video 1 kaynağına döndüğünde bu görüntü kurgu ve kumanda monitöründe görünecektir ve kurgu teybinde kayıtedilecektir. Bu yolla ön kayıt ve canlı görüntü kurgu teybinde birleştirilecektir.

Renkli Video Kaset Takımı :

Daha karmaşık gereksinimler daha komplike sistemler gerektirmektedir. Aşağıdaki video kaset sistemi Tayland'da sağlık personelinin eğitiminde kullanılmıştır. İşlemlerin renkli olarak izlenmesi bu sistemi teoride ve uygulamada kullanışlı duruma sokmuştur.

*Renkli Video Kaset Sistemi :**Kayıt :*

1- AC/ DC Video kaset

- DC Şarj edilebilir pilli BP-20 A Kayıt ve gösterme cihazı.
- AC güç Ayarlayıcı/ renkli AC-3000
- AC güç kablosu
- Monitör bağlantı kablosu VMC-1 M (1.5 M) \$ 1.500

1. Trinitron renkli mobil kamera \$ 2.400

Kurgu :

2. Renkli video kaset. kayıt ve gösterici VO-2850 ad.

\$ 2.900 \$ 5.800

1 Otomatik kurgu kontrol RM-400 460

2 9" monokrom Alıcı-Monitör CVM-950 (50 Hz) ad. \$ 135 270

Yada

2 12 renkli Alıcı/ Monitör CVM 132 OG ad. S 470 940

Playback :

1 Video kaset kayıt/ gösteri VO-1810 (PAL CCIR) \$ 1.050

1 18" Renkli Alıcı/ Monitör CVM-1810 E (220V, 50/ 60 Hz) 560

Gerekli Malzeme :

50 KCS-20 Video kaset 598

10 KA-1 Kaset adaptörü KCS-20 için 17

5 KA-1C Kafa temizleme bantı U-matik için 31

15 KC-30 3/4 Video kaset bandı 220

15 KC-15 3/4 Video kaset bandı 175

15 KC-20 3/4 Video kaset bandı 190

15 KC-60 3/4 Video kaset bandı 213

Toplam Tutar 9" \$ 13.484

Toplam Tutar 12" \$ 14.154

Super-8 VE Video: Televizyon Yayımına Bağlantılı:

8 mm ve Videonun Birleştirilmesi*

Bu durumda 8 mm ve videodan en iyi görüntü alınabilir; özellikle bu televizyon yayımı yada video kaset formunda bir dağıtım ise.

Duruma göre 8 mm yi televizyon sinyallerine dönüştürme kolaylığı açısından orijinal 8 mm yada video materyalleri üretmek mümkündür.

Yüksek çekim oranı gerektiren gerçek bir durum, elektrik ceryanı da mevcut ise video üretimi gerektirecektir. Elektrik olmayan bir yerde, taşınabilirlik yada aletlerin zarar görmesi yada kaybolma olasılığı durumunda 8 mm gerekir.

Süreç çekimden 8 mm ve videonun birleştirilmesine ve kurguya ve ses montajına kadar uzanır. Küçük bütçeli yapımcılar 8 mm tamamen film üzerinde kurgu yapabilir, ve sonuç ürünü video materyalin kurgusu sırasında teybe alabilir.

Büyük bütçeli üreticiler 8 mm yi banta kayıt edebilir ve sonra 8 mm ve video materyalin her ikisini de tamamen video banta kurgu yapabilir.

Yönelim, iki ortam arasında karşılaştırmadan uzak durma ve çeşitli ortamlardan yeniden üretilen reproduksiyonlar yönünde (16 mm, tek ve çift 8 mm sistemi, video bant, işitsel bant efektleri, artı canlı televizyon kamerası, grafikler yada slaydlar) elektronik olarak nihayi video ürünün şeklinde bir sentez oluşturmaktır.

1/2 inch beyaz/siyah video bant üretim sisteminin Endüstri fiati

Sony AV 3400 portapak	\$ 1.850
2 Panasonic 3130 kurgu aparatı	3.600
2 Sony 12'-inch monitörleri	600
Çeşitli güç kaynağı, kablo, ışıklı mikrofon, alet ayarlayıcı	500
Toplam	\$ 6.550

Başlıklar, bindirmeler ve tedrici görüntü kaydırmalar etkisi yaratmak için bir kamera anahtarı; bir senkronik üretici, bir diğer kurgu aparatı,

* Jonathan. Günter'in "Süper 8: the modest Medium"(dan

Ayrıca, 1/2 inch lik bir bantı televizyondan yayınlamak için "zaman düzeltici" gereklidir. Bu araç küçük video bantlarındaki küçük zamanlama hatalarını giderir ve kaliteli görüntü sağlar.

Zaman düzeltici	\$ 14.000
Genel Toplam	20.550

Televizyon Bağlantısı için Asgari 8 mm Yatırımı

8 mm kullananlar için televizyon bağlantısını gerçekleştirmek üzere ek bir \$ 1.300 gerekir. Bu sinyallerinin zaman ayarlayıcı gerektirmediği bir Kodak VPX video teyptir. Şimdilik sadece 60-Cycle türü VPX mevcuttur. 50 Cycle ceryanla çalışan bir prototip uçan nokta tarayıcı görülebilir. Böylece 8 mm ile televizyon bağlantısı için ek mekanizma fiyatı toplam \$ 2.000 dir.

Kalite renkli video yapım sistemi.

Sony 1600 renkli kamera	\$ 5.000
Sony 3800 portatif kaset video kayıt cihazı	3.000
Sony 2550 kurgu programcısı	1.000
2 Sony 2850 kurgu aparatı	1.200
2 Sony 17 inch monitör	1.900
Çeşitli (kablolar, mikrofonlar, ışıklar, sehpa)	2.000
Toplam	<u>24.000</u>

Bu sistem, siyah-beyaz, daha az otomatik, sisteme kıyasla bir ileri programlanabilir kurgu sistemi, yüksek kalite ve kurgu hızına sahiptir. Bu, aynı zamanda 8 mm basit mekanik sisteme kıyasla daha hızlı ve kolay kurgu yapabilir. Ayrıca, otomasyon aynı zamanda daha karmaşık bir sistem olduğundan daha fazla bakım ve onarım masrafı demektir. Ayrıca video teknolojisinin yeniliğini ve bu nedenle de diğer üreticilerin Sony ile rekabetini dikkate alarak fiyatların düşme olasılığı da dikkate alınmalıdır.

Televizyon Materyalleri orijinali için 8 mm

Eğer fiyat önemli bir faktör ise 8 mm video ya kıyasla televizyon ve video materyal yapımında orjinal kaynak olarak kullanılabilir. Bir 8 mm kamera ve bir video çalıcı kameranın kalitesine göre \$ 1.600 ile \$ 3.000 arasındadır.

Bu renkli televizyon sinyalleri üretiminde Akai renkli portopak (\$ 6000) yada sony portatif teyp ve kameraya (\$ 8000) kıyasla çok daha ucuzdur. Aynı zamanda video kayıt cihazlarına kıyasla daha hafif ve dayanıklıdır.

Yeterli sermaye, onarım olanaklarına erişme kolaylığı ve hızlı kurgu ihtiyacı mevcut ise 8 mm yi kullananları bu teknolojilerini video ile birleştirmeyi düşünebilirler. 8 mm bir video gösterici üzerinde geri sarılabilir ve bir video kaset teyibe kayıt edilebilir.

Sonra da bunlar bir Sony programlı kurgu sisteminde kurgusu yapılabilir. Sonuç ürünün televizyon yapımı yada video kaset kopyaları şeklinde dağıtımı yapılabilir.